

РЕЦЕНЗИЯ

от професор доктор Ивайло Николаев Николов,
катедра „Специална полицейска тактика“ при факултет „Полиция“ на
Академия на Министерството на вътрешните работи

за дисертационния труд на Антон Николов Атанасов
на тема:

*„УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА БЮДЖЕТИРАНЕ
В МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА“*

представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
в област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“,
професионално направление: 9.1. „Национална сигурност“,
докторска програма „Организация и управление извън сферата на
материалното производство“

Основание за изготвяне на рецензията:

Заповед на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски“ № СИ29-РД03-
107/03.05.2023 г.

София

2023

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

В дисертационния труд *„Усъвършенстване на системата за бюджетиране в Министерството на отбраната“* е изследван особено актуален научно-приложен проблем – усъвършенстване на системата за бюджетиране в Министерството на отбраната, изпитание, обвързано с динамиката на процесите по планиране, програмиране и бюджетиране в сферата на сигурността и отбраната, насочен към моделиране на бъдещо развитие. Актуалността на изследвания в дисертацията научен проблем е във всякакво съмнение, но трябва специално да се отбележи, че Антон Атанасов в представения за защита труд доказва актуалността и значимостта на научния проблем както в структурно отношение, така и чрез получените резултати. Дисертационният труд е разработен в сфера, в която има множество теории, изследвания и нерешени въпроси, съществуващи постижения и слабости, част от които са съществено научно-изследователско предизвикателство.

В това отношение Антон Атанасов си е поставил една не толкова лесна за реализиране изследователска цел, а именно: *„посредством анализ на процеса по управление на системата за бюджетиране, да се докаже, че усъвършенстването на действащия модел за бюджетиране в МО е основа за развитие на процесите при изготвяне на средносрочната бюджетна прогноза на МО, както и планирането и изпълнението на бюджета на МО“*.

В структурен план темата е много добре логично и систематично подредена. Отделните части (глави, точки и подточки) съответстват и покриват цялостно темата на дисертационния труд.

Дисертационният труд е композиран съгласно академичните стандарти, увода дава ясна насока за постигане на целите. Авторът е избрал да поднесе материята с обем от 306 страници. Приложената библиография се състои от 181 източника. Текстът на дисертацията е онагледен чрез 4 фигури, 4 схеми, 4 таблици и 5 приложения.

Постигнатите резултати в дисертационното изследване доказват, че докторанта е навлязъл в проблематиката и има точна оценка за разработките на други изследователи. Основното съдържание на дисертационния труд съответства на темата. Дисертацията е сполучливо структурирана в увод, три

глави с изводи към всяка една, основни изводи, заключение, списък на приложенията и библиография.

Всеизвестно е, че националната сигурност пряко зависи от стабилното и непрекъснато усъвършенстване на системата за бюджетиране, което е жизнено важно за страната. Този научно и житейски доказан факт определя изключителната значимост на разработения проблем.

Задачите на научното изследване позволяват постигането на желаните научни резултати, към които се стремят докторантът и неговият научен ръководител.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

В дисертационния труд *„Усъвършенстване на системата за бюджетиране в Министерството на отбраната“*, докторантът доказва, че притежава много задълбочени познания в тази сфера и в определена степен е доразвил и систематизирал съществуващото знание по тази значима тема чрез своите анализи, изводи и препоръки.

В научния труд се предлагат изследвания с конкретни научни резултати, имащи характер на приноси с научно-приложен и приложен характер. Приемам приносите, формулирани в дисертационния труд. Методите на изследване са правилно избрани.

В научноприложен план разработката, според мен, е доста ценна. Кандидатът за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ претендира за следните приноси:

- обогатена и допълнена е теорията, касаеща същността и основните характеристики на фискалната политика в Министерство на отбраната на Република България;

- на ниво държавен бюджет е предложено ново фискално правило, което да отрегутира ефективността на извършените бюджетни разходи, от размера на които зависи и размера на бюджетното салдо;

- допълнени и обогатени са моделите на Джаки Новицки относно ориентирания към резултатите бюджет с още един, формулиран като - организационно-системен модел, чрез който всеки планиран разход да бъде

пряко обвързан със задачите и целите на всяко звено на системата/организацията;

- усъвършенстван е бюджетния процес по отношение на анализа/съпоставяне на разходите и постигнатите/желани резултати;
- разработен е проект на нови Вътрешни правила за организацията на бюджетния процес и финансовите дейности в МО, СПМО и БА с конкретни процедури за последователността и съдържанието на действията на участниците в процеса;
- разработен е нов алгоритъм, който съкращава времетраенето на бюджетната процедура, съгласно бюджетния календар, като подготовката на първото разработване и представяне на бюджетната прогноза за съответния тригодишен период да отпадне да се провежда в периода м. февруари – март и да се организира на по-късен етап т.е. да се обедини с този през м. юни – юли (завършва първия етап представяне на тригодишната бюджетна прогноза – началото на м. юли);
- разработена и въведена в експлоатация е Информационна система „Бюджет“ с практическо приложение на конкретни функционалности по отношение на планиране, изпълнение, отчет и контрол на бюджета.

Авторефератът е с обем от 40 страници и отговаря на изискванията. Той е самостоятелно произведение и съдържа необходимите атрибути и представя в синтезиран вид дисертационния труд.

Публикациите, които са три на брой, по дисертационното изследване осигуряват необходимата публичност на постигнатите резултати. Същите са в направление на научните изследвания на автора и те показват задълбоченост и широка обхватност при подготовката и извършването на научно-изследователския процес от докторанта.

3. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

Приемам, че дисертационният труд е лично дело на Антон Николов Атанасов. Използваните източници са добросъвестно цитирани.

След пряк преглед и чрез специализиран софтуер на дисертационния труд и публикациите, свързани с него, изисквани съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България за

покриване на група от показатели „Г“ от минималните национални изисквания за област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, не установих плагиатство.

По време на работата ми като член на научното жури не е получаван анонимен или неанонимен и мотивиран писмен сигнал за установяване на плагиатство в дисертационния труд и публикациите на кандидата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

4. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки. Основната ми препоръка е резултатите от изследването да получат необходимата публичност, освен чрез автореферата и с публикациите по темата, но и чрез издаването на монографичен труд, учебник или книга. Също така препоръчвам на докторанта да задълбочи изследванията си по разглежданата тематика и да популяризира резултатите в престижни издания.

5. Заключение

Представеният дисертационен труд на Антон Николов Атанасов отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане. Постигнати са необходимите научни и научно-приложни резултати. Считам, че докторанта притежава необходимите теоретични знания и способности за научни изследвания, както и че заслужава да му бъде присвоена образователна и научна степен „Доктор“ по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

6. Оценка на дисертационния труд

Напълно приемам самооценката за приносите в дисертационния труд, посочени от автора в Заключението на разработката. Не познавам подобна разработка с такава задълбоченост, иновация и професионално гледище по темата. Тя е успешна комбинация от методи за изследване на проблема,

съобразени с неговата сложност, пресяване на много теория, правни актове и личен опит. Изведени са ценни добри практики, които насочват законодателните и организационните промени.

Това ми дава пълно основание да гласувам положително и да предложа на научното жури да присъди на автора на дисертационния труд Антон Николов Атанасов образователната и научна степен „*доктор*“ по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“, в област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление: 9.1. „Национална сигурност“.

06.06.2023

София

Член на научното жури:

проф. д-р Ивайло Николов

REVIEW

by Professor Phd. Ivaylo Nikolaev Nikolov,
Department of „Special Police Tactics“ at the „Police“ Faculty Academy of the
Ministry of Interior

for the dissertation work of Anton Nikolov Atanasov
on the subject:

*„IMPROVEMENT OF THE BUDGETING SYSTEM
IN THE MINISTRY OF DEFENSE“*

presented for the award of the educational and scientific degree „doctor“
in the field of higher education: 9. „Security and Defense“, professional direction
9.1. „National Security“, doctoral program „Organization and management outside
the sphere of material production“

Grounds for preparing the review:

Order of the Head of the Military Academy „G. S. Rakovski“ No. SI29-RD03-
107/03.05.2023

S o f i a

2 0 2 3

1. Relevance and significance of the developed scientific problem

In the dissertation work „*Improving the budgeting system in the Ministry of Defense*“ a particularly relevant scientific and applied problem is studied - improvement of the budgeting system in the Ministry of Defense, a test related to the dynamics of planning, programming and budgeting processes in the security sphere and defense aimed at modeling future development. The relevance of research in the dissertation scientific problem is beyond any doubt, but it should be especially noted that Stoyan Ivanov proves this relevance. The relevance of research in the dissertation scientific problem is beyond any doubt, but it should be specially noted that Anton Atanasov in the work submitted for defense proves the relevance and significance of the scientific problem both in structural terms and through the results obtained. The dissertation work is developed in a field in which there are many theories, studies and unsolved questions, existing achievements and weaknesses, some of which are a significant research challenge.

In this regard, Anton Atanasov has set himself a research goal that is not so easy to realize, namely: „by means of an analysis of the management process of the budgeting system, to prove that the improvement of the current budgeting model in the MoD is a basis for the development of the processes for preparing the medium-term budget forecast of the Ministry of Defense, as well as the planning and implementation of the budget of the Ministry of Defense“.

Structurally, the topic is very well logically and systematically arranged. The individual parts (chapters, points and subpoints) correspond to and cover the topic of the dissertation.

The dissertation is composed according to academic standards, the introduction gives a clear direction to achieve the goals. The author has chosen to present the matter with a volume of 306 pages. The attached bibliography consists of 181 sources. The text of the dissertation is illustrated by 4 figures, 4 schemes, 4 tables and 5 appendices.

The results achieved in the dissertation research prove that the doctoral student has entered the problem and has an accurate assessment of the developments of other researchers. The main content of the dissertation corresponds to the topic. The dissertation is successfully structured in an introduction, three chapters with conclusions to each, main conclusions, conclusion, list of appendices and bibliography.

It is well known that national security directly depends on the stable and continuous improvement of the budgeting system, which is vitally important for the country. This scientifically and life-proven fact determines the extreme importance of the developed problem.

The tasks of the scientific research enable the achievement of the desired scientific results to which the doctoral student and his supervisor strive.

2. Evaluation of the scientific results and contributions of the dissertation work

In the dissertation work „Improving the budgeting system in the Ministry of Defense“, the doctoral student proves that he has a very deep knowledge in this area and to a certain extent has further developed and systematized the existing knowledge on this important topic through his analyses, conclusions and recommendations.

The scientific work offers research with specific scientific results, having the character of contributions of a scientific-applied and applied nature. I accept the contributions formulated in the dissertation. Research methods are correctly chosen.

In terms of scientific application, the development, in my opinion, is quite valuable. The candidate for the educational and scientific degree „PhD“ claims the following contributions:

- the theory concerning the essence and main characteristics of the fiscal policy in the Ministry of Defense of the Republic of Bulgaria has been enriched and supplemented;
- at the state budget level, a new fiscal rule has been proposed to regulate the effectiveness of budget expenditures, the amount of which also depends on the amount of the budget balance;
- Jackie Nowitzki's models regarding the results-oriented budget have been supplemented and enriched with another one, formulated as - an organizational-system model, through which each planned expenditure is directly linked to the tasks and objectives of each unit of the system/organization;
- the budget process has been improved in terms of analysis/comparison of costs and achieved/desired results;
- a draft of new Internal rules was developed for the organization of the budget process and financial activities in the MoD, SPPMO and BA with specific procedures for the sequence and content of the actions of the participants in the process;
- a new algorithm has been developed that shortens the duration of the budget procedure, according to the budget calendar, as the preparation of the first development and presentation of the budget forecast for the relevant three-year period will no longer be held in the period February - March and will be organized on a late stage ie to merge with this one in June - July (the first stage of presentation of the three-year budget forecast is completed - the beginning of July);
- the „Budget“ Information System was developed and put into operation with practical application of specific functionalities in terms of budget planning, implementation, reporting and control.

The abstract has a volume of 40 pages and meets the requirements. It is an independent work and contains the necessary attributes and presents the dissertation work in a synthesized form.

The publications, which are three in number, on the dissertation research provide the necessary publicity of the achieved results. The same are in the direction of the author's scientific research and they show thoroughness and wide scope in the preparation and execution of the research process by the PhD student.

3. Opinion on the presence or absence of plagiarism

I accept that the dissertation work is the personal work of Anton Nikolov Atanasov. The sources used are cited in good faith.

After a direct review and through specialized software of the dissertation work and the publications related to it, required according to Art. 2b, para. 2 and 3 of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria to cover a group of indicators „D“ of the minimum national requirements for the field of higher education 9. Security and defense, I did not detect plagiarism.

During my work as a member of the scientific jury, no anonymous or non-anonymous and motivated written signal was received to establish plagiarism in the dissertation work and publications of the candidate for the educational and scientific degree „PhD“.

4. Critical notes and recommendations

I have no major criticisms. My main recommendation is that the results of the research receive the necessary publicity, apart from the author's abstract and the publications on the subject, but also through the publication of a monographic work, a textbook or a book. I also recommend the doctoral student to deepen his research on the subject under consideration and to promote the results in prestigious publications.

5. Conclusion

The presented dissertation of Anton Nikolov Atanasov meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Rules for its Implementation. The necessary scientific and scientific-applied results have been achieved. I believe that the doctoral student possesses the necessary theoretical knowledge and abilities for scientific research, as well as that he deserves to be awarded the educational and scientific degree „PhD“ in the doctoral program „Organization and management outside the sphere of material production“.

6. Evaluation of the dissertation work

I fully accept the self-assessment of the contributions to the dissertation as stated by the author in the Conclusion of the development. I don't know a similar development with such thoroughness, innovation and a professional point of view on the subject. It is a successful combination of methods for investigating the problem, taking into account its complexity, sifting through a lot of theory, legal acts and personal experience. Valuable good practices are identified that guide legislative and organizational changes.

This gives me full reason to vote positively and to propose to the scientific jury to award the author of the dissertation, Anton Nikolov Atanasov, the educational and scientific degree „PhD“ in the scientific specialty „Organization and management outside the sphere of material production“ in the field of higher education: 9. „Security and Defense“, professional direction: 9.1. „National Security“.

06.06.2023
Sofia

Member of the Scientific Jury:

Prof. PhD Ivaylo Nikolov